Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-1031
(mr. M.E.J. Bracco Gartner, voorzitter en mr. D.M.A. Gerdes, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 6 maart 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: DeGiro B.V., gevestigd in Amsterdam, verder te noemen DeGiro
Datum uitspraak	: 11 december 2019
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies

Samenvatting

Opties. Wijziging risicomodel. Naar het oordeel van de Commissie heeft de broker het ontstane margintekort mogen opheffen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist volgens haar reglement en aan de hand van de ingediende stukken, te weten de klacht met bijlagen, DeGiro's brief van 17 juli 2019 en de reactie van Consument van 31 juli 2019.

De Commissie stelt vast dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar reglement.

2. Feiten

2.1 Consument heeft een beleggingsrekening bij DeGiro waarop hij belegt in opties op basis van execution only. Ten aanzien van zijn opties hanteert Consument een handelsstrategie die zich kenmerkt door het openen van een put-spread en een call-spread, waardoor de belegger kan inspelen op beperkte bewegelijkheid in de onderliggende waarden van deze opties.

2.2 Op 26 oktober 2018 heeft DeGiro in de WebTrader een waarschuwing gepubliceerd waarin zij haar cliënten attendeerde op de wijziging in de marginberekening. De wijziging hield onder meer in dat het risicomodel op de expiratiedag van opties voortaan geen rekening meer zou houden met expirerende longopties als dekking van shortopties.

2.3 Op 16 november 2018 expireerde een serie opties in de portefeuille van Consument. Diezelfde dag, om 10.00 uur, heeft DeGiro Consument verzocht het ontstane margintekort uiterlijk die dag om 16.00 uur aan te zuiveren; de negatieve vrije ruimte bedroeg op dat moment € 36.104,25.

Consument heeft het margintekort niet binnen de gestelde termijn aangezuiverd, waarna DeGiro het margintekort heeft opgeheven door het sluiten van optieposities.

2.4 Overgelegd is de cliëntovereenkomst tussen Consument en DeGiro (hierna: de cliëntovereenkomst) met de bijbehorende 'Voorwaarden beleggingsdiensten' en de bijlage 'Voorwaarden Debet Effecten'. Daarin staat:

Voorwaarden beleggingsdiensten:

"(…)
Artikel 1. Definities
(…) de met een hoofdletter geschreven begrippen [hebben] de volgende betekenis:
(…)
"Limiet": een limiet als genoemd in of nader opgelegd conform artikel 10 (…) van deze Voorwaarden Beleggingsdiensten.
(…)
"Risico" het neerwaarts risico van het Giraal Tegoed als berekend door DeGiro op basis van door haar vastgestelde calculatiemethodes en risico scenario's. De berekening van Risico is nader toegelicht in het document 'Zekerheidswaarde, Risico, Debet Geld en Debet Effecten' in de Nadere Informatie Beleggingsdiensten.
(…)
"Zekerheidswaarde" de waarde van het Giraal Tegoed, berekend op basis van de door DeGiro gehanteerde waarderingsgrondslagen en berekeningen als nader toegelicht in het document 'Zekerheidswaarde, Risico, Debet Geld en Debet Effecten' in de Nadere Informatie Beleggingsdiensten.
(…)
Artikel 10. Limieten
10.1 Doorlopend zichtbaar op de Persoonlijke Pagina
Gedurende elke Handelsdag zal DeGiro de Zekerheidswaarde, het Risico, het bedrag aan Debet Geld en Debet Effecten en het Giraal Tegoed vaststellen en aan Cliënt bekend maken op de Persoonlijke Pagina. De saldi en Limieten worden door DeGiro berekend op basis van de posities (…) zoals (…) geadministreerd op de Persoonlijke Pagina samen met opgelopen rente en kosten. Een toelichting op de berekening van Zekerheid en Risico is gegeven in het document 'Zekerheidswaarde, Risico, Debet Geld en Debet Effecten' in de Nadere Informatie Beleggingsdiensten.
(…)
10.5 Zekerheidswaarde versus Risico Limiet
Cliënt moet er voor zorgen dat de Zekerheidswaarde van de Persoonlijke Pagina altijd hoger is dan het Risico van die Persoonlijke Pagina. Indien ten aanzien van een Persoonlijke Pagina het Risico hoger is dan de Zekerheidswaarde, dan dient Cliënt deze overschrijding per direct ongedaan te maken door het storten van geld, het sluiten van posities in Financiële Instrumenten of anderszins.
(…)
10.7 Aanpassen Limieten

DeGiro is gerechtigd van tijd tot tijd de Limieten, de Zekerheidswaarde en het Risico en de wijze van berekening daarvan aan te passen wanneer DeGiro dit nodig acht ter bescherming van Cliënt of van DeGiro en haar klanten. DeGiro zal er naar streven Cliënt hierover zo tijdig mogelijk te informeren per email of in WebTrader.
10.8 Overschrijden Limieten
DeGiro is gerechtigd alle Opdrachten die tot een overschrijding of de vergroting van een overschrijding van een of meer Limieten leiden, te weigeren.
10.9 Procedure bij overschrijding Limieten
Bij banken en beleggingsondernemingen in Nederland is het niet ongebruikelijk, dat bij de overschrijding van Limieten eerst na een periode van vijf beursdagen door de dienstverlener wordt ingegrepen. Om zowel Cliënt als DeGiro te beschermen tegen oplopende schade, volgt DeGiro een hiervan afwijkende procedure met een – beduidend – kortere termijn. DeGiro wijst Cliënt hierbij nadrukkelijk op de navolgende bepalingen van dit artikel 10. (…)
10.10 Melding overschrijding
Bij het overschrijden van een Limiet of aan het einde van een Handelsdag waarop een Limiet is overschreden, meldt DeGiro de overschrijding aan Cliënt (…). Wanneer aan het einde van de volgende Handelsdag de overschrijding nog steeds aanwezig is, dan meldt DeGiro dit opnieuw aan Cliënt met een tweede mededeling. In beide mededelingen zal DeGiro aan Cliënt de soort en hoogte van de overschrijding melden en aan Cliënt melden dat Cliënt de overschrijding per direct dient aan te zuiveren.
10.11 Ingrijpen DeGiro
Indien 48 uur na de eerste mededeling (…) de aan Cliënt gemelde overschrijding nog steeds aanwezig is, dan is DeGiro gerechtigd posities van Cliënt te sluiten of verkopen voor zover dit nodig is om de overschrijding ongedaan te maken. Indien de overschrijding de Zekerheidswaarde versus Risico Limiet betreft, dan zal DeGiro daarbij – voor zover dit mogelijk is – het Risico terugbrengen tot ten hoogste 90% van de Zekerheidswaarde.
10.12 Direct ingrijpen DeGiro
Indien op enig moment gedurende een Handelsdag het Risico van Cliënt hoger wordt dan 125% van de Zekerheidswaarde, dan zal DeGiro van deze overschrijding zo snel mogelijk nadat zij deze heeft gesignaleerd mededeling doen aan Cliënt. Behoudens indien het Risico door handelen van Cliënt of door marktbeweging is gedaald tot onder de Zekerheidswaarde, zal DeGiro gerechtigd zijn om na één uur na het doen van deze mededeling posities van Cliënt te sluiten of verkopen om het Risico te beperken. DeGiro zal het Risico – voor zover dit mogelijk is – daarbij terugbrengen tot niet meer dan 90% van de Zekerheidswaarde. Zodra het Risico op enig moment hoger is dan 135% van Zekerheidswaarde, dan is DeGiro direct en zonder waarschuwing gerechtigd tot het nemen van voornoemde acties. (…)"

3. Vordering, klacht en verweer

3.1 Consument vordert dat DeGiro wordt veroordeeld tot het vergoeden van een bedrag van € 600,-. Aan zijn vordering legt hij ten grondslag dat het margintekort onjuist is berekend.

3.2 DeGiro heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

Kern van de klacht

4.1 Kern van de klacht is dat de marginberekening volgens Consument ondeugdelijk is. Hij stelt dat DeGiro op de expiratiedag ten onrechte het Risico verhoogt met het argument dat opties op die dag kunnen worden uitgeoefend. Volgens Consument is dit onjuist omdat Amerikaanse opties, waar het in deze zaak om gaat, altijd kunnen worden uitgeoefend. Verder voert hij aan dat hij, door deze wijze van berekening, op de expiratiedag niets meer kan wijzigen in zijn posities omdat een belegger dan alleen nog risicoverminderend kan handelen terwijl dat met een groot margintekort vrijwel onmogelijk is. Als gevolg daarvan, aldus Consument, moest het margintekort door DeGiro worden aangezuiverd en moest hij een bedrag van meer dan € 500,- betalen.

4.2 De Commissie overweegt als volgt. Op grond van de overeenkomst tussen partijen (artikel 10.1 van de Voorwaarden Beleggingsdiensten, geciteerd in 2.5 hiervoor) berekent DeGiro de relevante bedragen – de Limieten, de Zekerheidswaarde en het Risico – en publiceert zij deze op de persoonlijke pagina van haar cliënt. Op grond van artikel 10.7 van de Voorwaarden Beleggingsdiensten is zij gerechtigd van tijd tot tijd de berekening daarvan aan te passen. Verder kan DeGiro, als een cliënt een margintekort niet tijdig aanzuivert, het tekort opheffen door het sluiten van posities in diens portefeuille; dit is bepaald in artikel 10.8 tot en met 10.12 van de Voorwaarden beleggingsdiensten.

4.3 Gelet op deze bepalingen in de overeenkomst mocht DeGiro de wijze van berekening van het Risico wijzigen. Op grond van haar zorgplicht dient DeGiro de risico's van een door Consument gehanteerde handelsstrategie binnen voor DeGiro acceptabele grenzen te brengen. Dat Consument het inhoudelijk niet eens is met de nieuwe berekeningswijze van het Risico doet daar niet aan af. Immers, Consument is tijdig geïnformeerd over deze wijziging; dit blijkt ook uit het feit dat hij in oktober 2018 compensatie van DeGiro heeft ontvangen voor een margintekort dat door een soortgelijke optiestrategie was ontstaan. Consument wist daardoor wat, bij de nieuwe berekeningswijze, de gevolgen waren van het niet tijdig afbouwen van het Risico in zijn handelsstrategie. Omdat Consument naliet het Risico zelf tijdig terug te brengen, heeft DeGiro het tekort mogen opheffen door het sluiten van posities in zijn portefeuille.

Slotsom

4.4 Zoals hiervoor overwogen is niet gebleken dat DeGiro in strijd met de overeenkomst tussen partijen en haar verplichtingen heeft gehandeld. Het ontbreekt daarmee aan een grond voor schadevergoeding zodat de vordering van Consument zal worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

Deze beslissing is genomen in een verkorte procedure als bedoeld in artikel 32 van het reglement. De uitspraak heeft daarom de vorm van een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

U kunt, binnen twee weken na verzending van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure en de daarvoor geldende termijnen staan in artikel 40 van het reglement.